

Sistemes de dipòsit, devolució i retorn d'envasos (SDDR)

Girona, 27 de gener de 2010

Fundació per a la Prevenció dels Residus i el Consum responsable

Índex

- Limitacions del SIG Ecoembes
- Els sistemes de dipòsit i retorn
 - Funcionament
 - avantatges

Concepte de responsabilitat del productor

- La llei d'envasos (LERE) estableix que les empreses envasadores s'han de fer càrrec únicament del sobrecost.
- Hi ha costos que no es tenen en compte:
 - **Cost d'abocament i incineració** (inclosos possibles cànon) dels envasos no recollits selectivament.
 - **Cost proporcional de neteja viària i recollida de papereres**
 - Bona part de la **neteja viària** pot ser atribuïda a envasos i embolcalls
 - **Cost proporcional de neteja de platges**
 - **Cost d'oportunitat de l'ocupació de la via pública** per contenidors d'envasos

Resposta insuficient a la gestió dels envasos

- Els primers contenidors es comencen a implantar a principis dels 90. Cobertura del 99,6% (2008)
- Insuficient control de la producció d'envasos
 - segons caracteritzacions: 339.787 tones envasos plàstic (Catalunya)
 - segons Ecoembes: 753.101 tones envasos plàstic (estatal)

- **Frau**

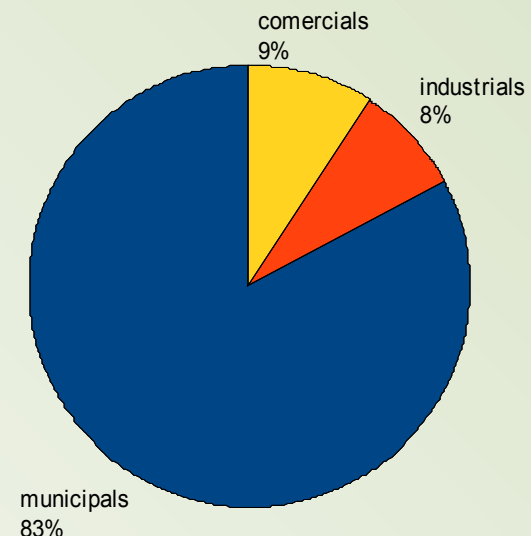
- Envasos fora el SIG
- Envasos comercials en contenidor groc

material	% d'envasos fora del SIG
metall	48
plàstic	67
mixtes	-
paper i cartró	55
vidre	10
total	49

Resultats insuficients

- Incompliment de les normatives
- El principal punt feble són els envasos lleugers
- Els principal flux feble són els residus municipals

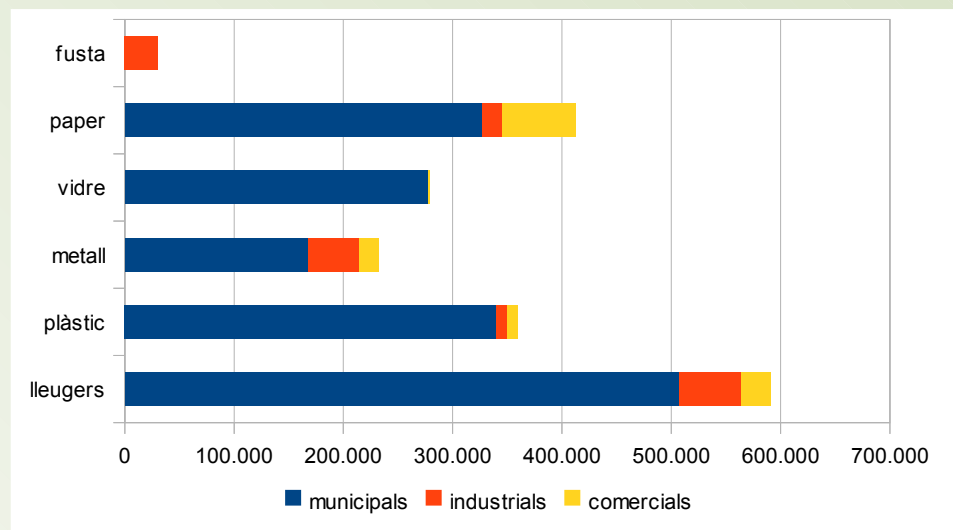
	reciclatge	Progremic 2006	Directiva 2008
lleugers	20,45%	25%	-
plàstic	16,37%		22,50%
metall	28,75%		50,00%
vidre	73,52%	75%	60,00%
paper	71,09%	75%	60,00%
total	48,60%		55%

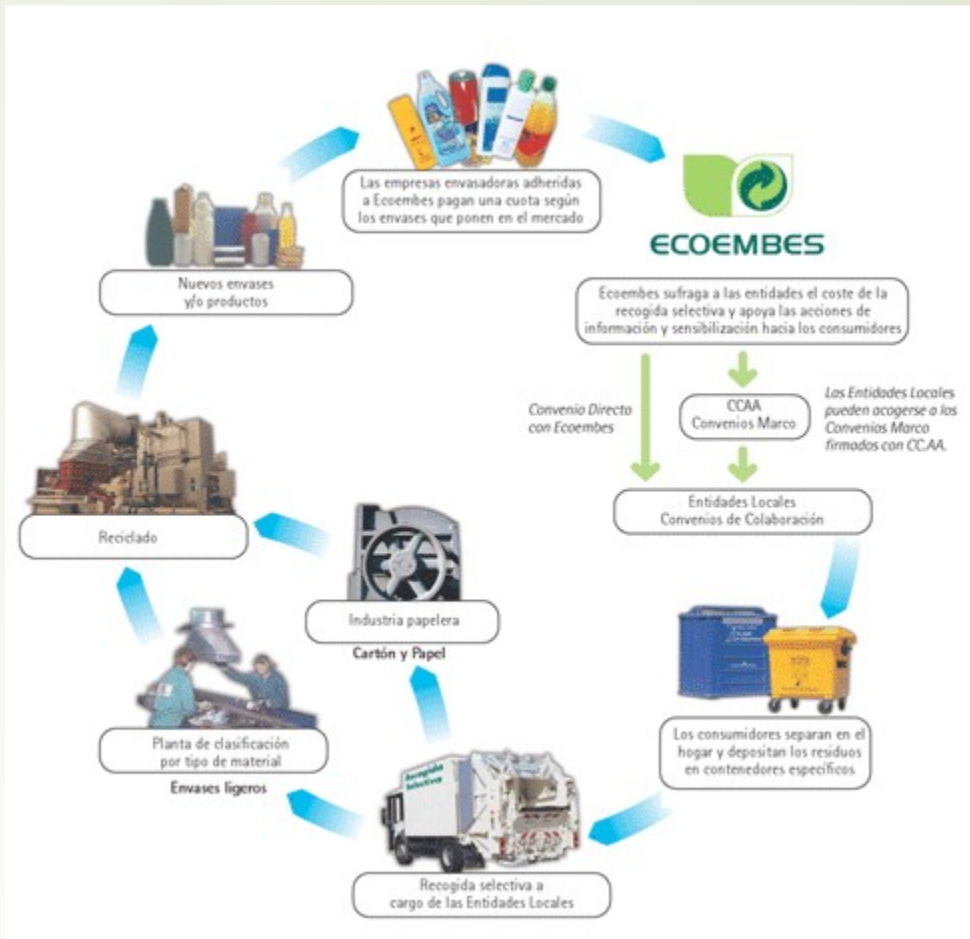
Resultats insuficients (2)

- Incompliment de la Directiva 2004/12/CE a Catalunya
- Incompliment a Espanya difícil de demostrar

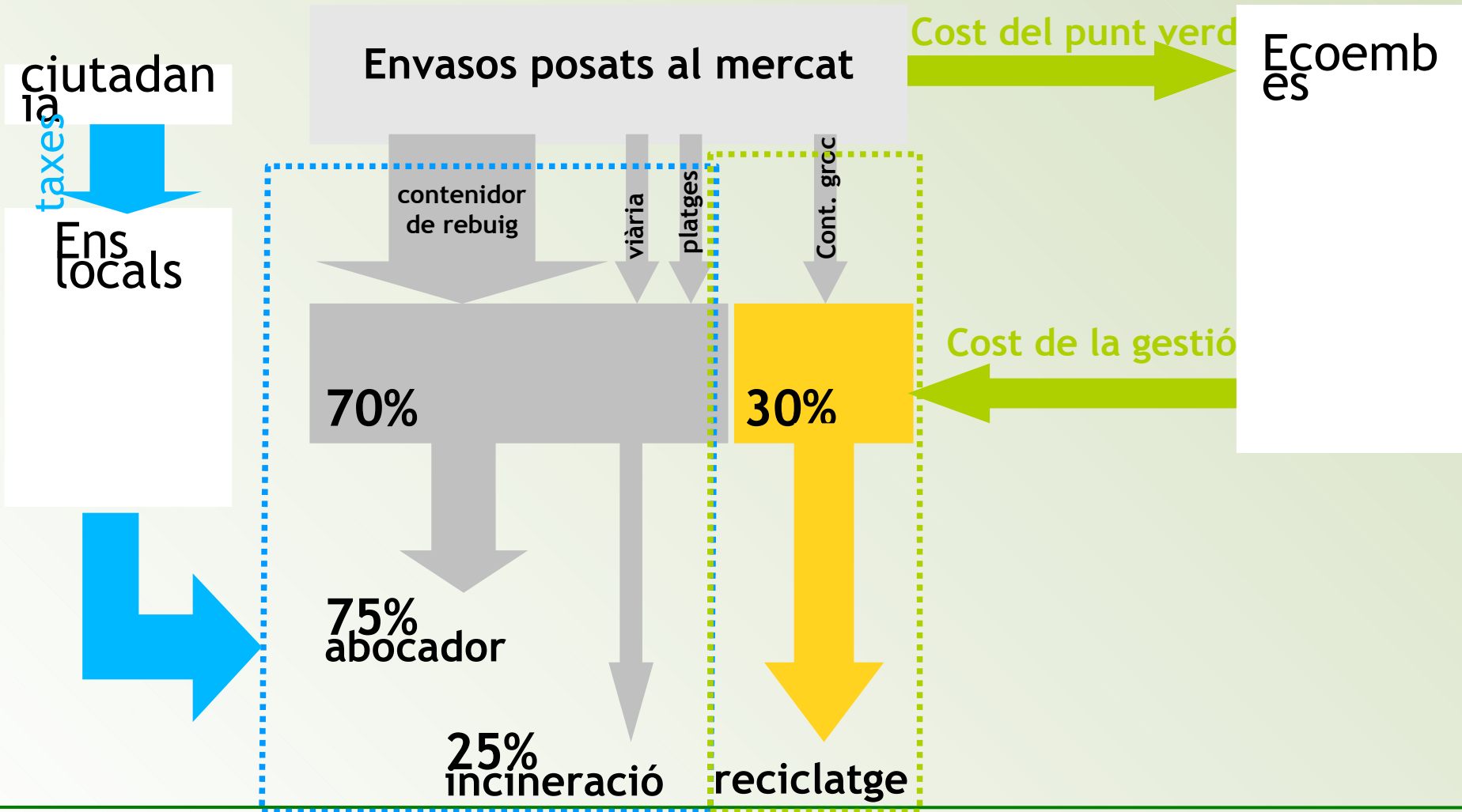
lleugers	Reciclatge (2008)	Directiva (2008)
plàstic	20,78%	22,50%
metall	48,34%	50,00%
vidre	73,61%	60,00%
paper	76,89%	60,00%
fusta	97,68%	-
total	57,16%	55%

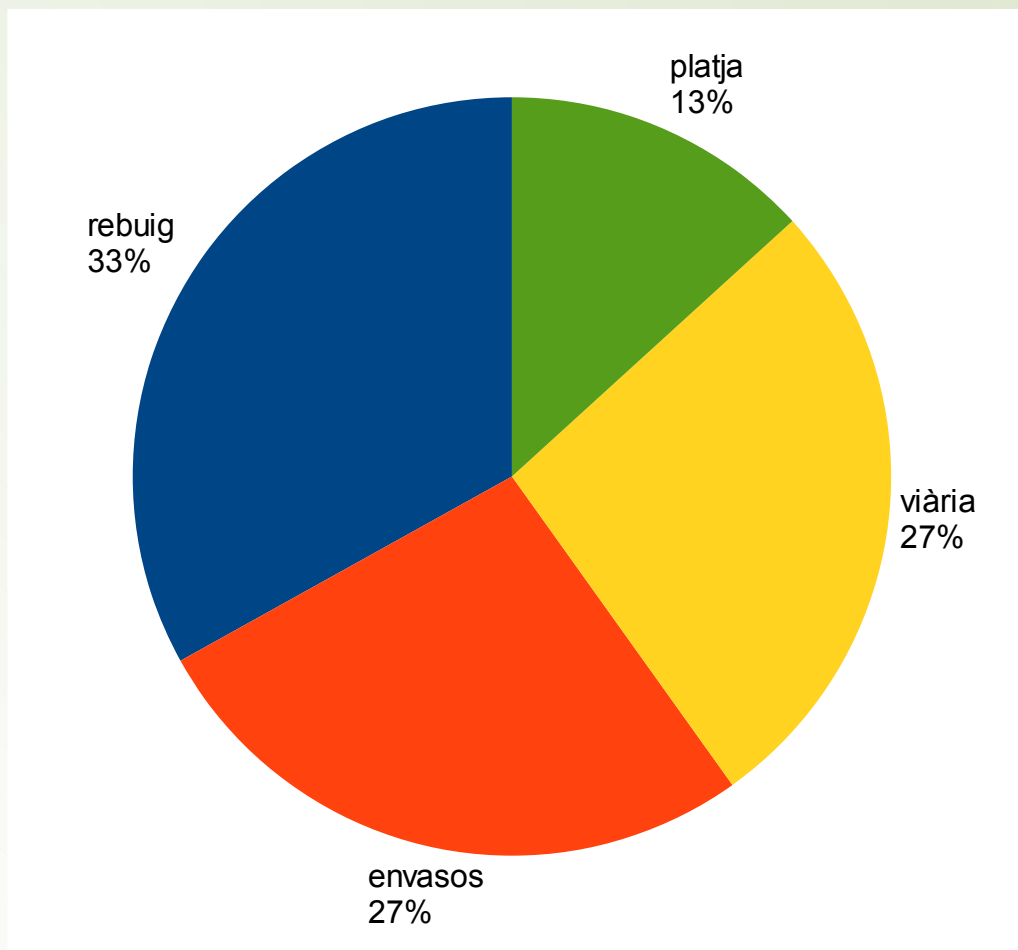
La gestió a través dels SIG: teoria

La gestió a través dels SIG: pràctica

Un exemple real

En resum el punt verd...

- No té incentiu: té baixos nivells de recuperació
- No facilita la reutilització
- No compleix el principi de responsabilitat del productor: no paga tots els costos
- No té efectes de prevenció i reducció de residus, ja que facilita el màrqueting de l'envàs
- No té efectes sobre la brutícia als espais públics
- És un negoci per les empreses: paguen per 10 i recuperen per 3; haurien de pagar 3,3 vegades més.

- Limitacions del SIG Ecoembes
- Els sistemes de dipòsit i retorn
 - Funcionament
 - avantatges

L'SDDR per a envasos

Sistema que incentiva la devolució de determinats envasos a través d'un import (dipòsit) associat a l'envàs en el moment de la venda i que es recupera en retornar l'envàs buit en correcte estat.

Tipus d'SDDR:

- envasos reutilitzables (ampolles vidre o plàstic PET + caixes plàstic)
- envasos d'un sol ús (tots materials)

Els SDDR encara existeixen!

SDDR

- Existeix al canal Horeca
- És invisible perquè no arriba al consumidor
- Basats en vidre, bidó i màquines dispensadores
- Quota SDDR:
- Refrescos: 20%
- Aigua: 8%
- Cerveses: 51%

SIG

- Comú a Horeca i domiciliari
- El ciutadà/na ha de participar en la recollida selectiva
- No només vidre sinó tota la resta d'envasos

•Quota usar i llençar:

- Refrescos: 80%
- Aigua: 92%
- Cerveses: 49%

- Lleugers 507.145 tones (plàstic 339.787 + metall 167.358)
- Vidre 277.946 tones
- Paper 326.636 tones
- Total 1.111.727 tones

Envasos voluminosos

- Ampolles
- Garrafes
- Llaunes

Baixa densitat
Poca varietat de materials
(PET, alumini i acer)

Envasos poc voluminosos

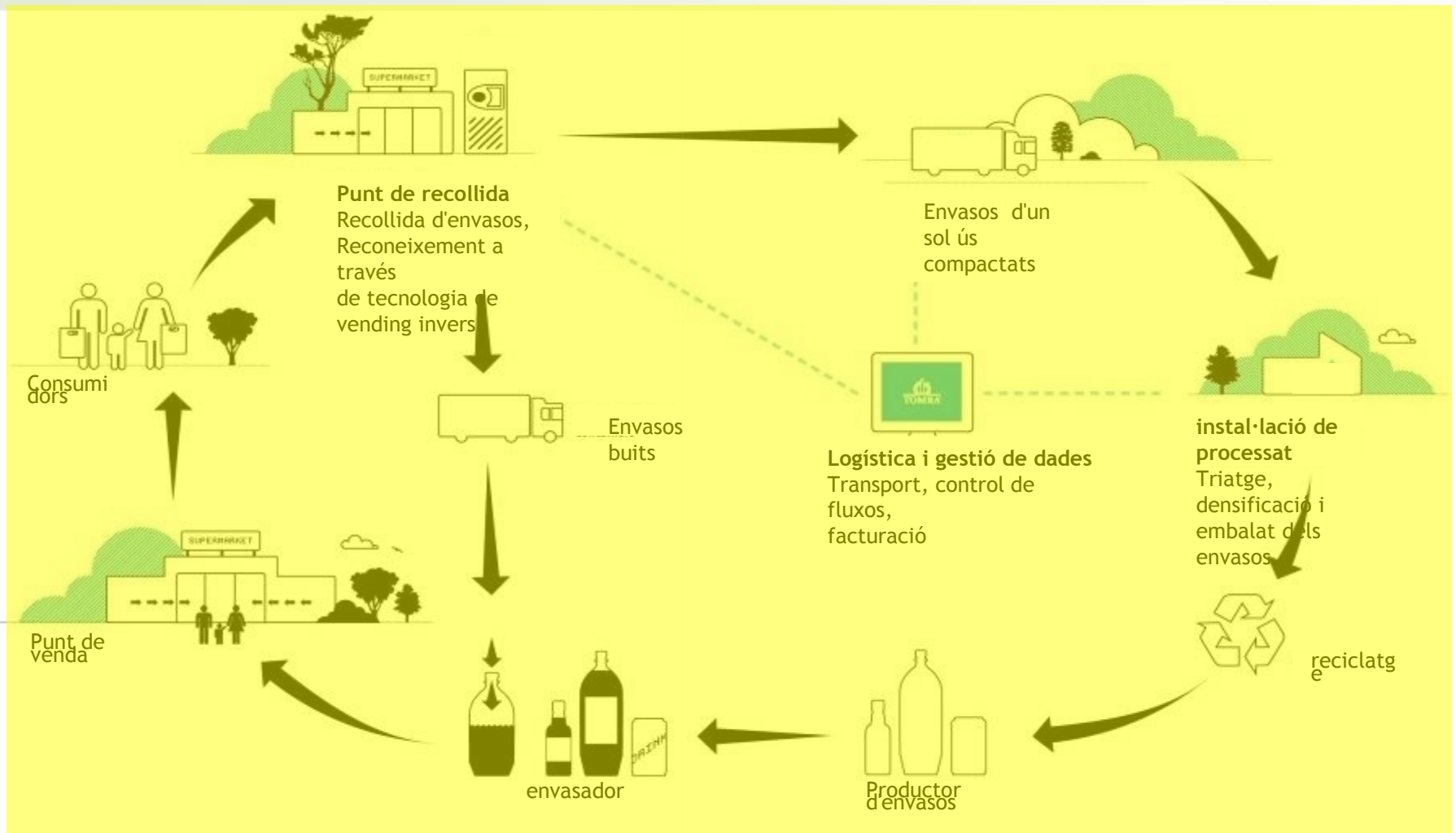
- Ampolles
- Garrafes
- Llaunes

alta densitat
Molta varietat de materials
(plàstics, metalls, mixtes...)

Actors del sistema de dipòsit

- El **Govern** estableix una obligació legal, o un incentiu per per assegurar alts nivells de recollida
- Els **envasadors** paguen el dipòsit en posar envasos al mercat.
- Els **consumidors** paguen el dipòsit en comprar la beguda i se'ls rescabala quan retornen l'envàs buit.
- Els **comerços** recullen els envasos i reemborsen el dipòsit manualment o mitjançant màquines de retorn automatitzat.
- Una **organització central** assegura que el sistema funciona amb eficàcia, i gestiona el flux de diners i materials

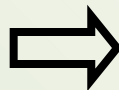
Sistemes de dipòsit per envasos reutilitzables i no reutilitzables

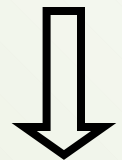
Retorn manual

Control manual de l'etiquetatge

Les bosses plenes es segellen i s'etiqueten amb un codi de barres que identifica el comerç

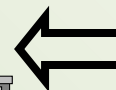
embalat

PETIMETER

Planta de triatge

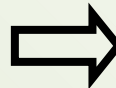
Les llaunes i ampolles es compten mitjançant el "petimeter". La informació recollida es transfereix a l'operador del sistema.

Retorn automatitzat

Triple reconeixement;

1. Reconeixement de forma
2. Reconeixement de codi de barres
3. Reconeixement de material i/o etiqueta de dipòsit

Les dades de reemborsament es transfereixen directament a l'operador del sistema a través de les màquines. Els envasos es compacten en origen per augmentar l'eficiència del transport.

El material compactat es embalat abans d'enviar al reciclador.

El sistema de dipòsit per a envasos d'un sol ús

És un sistema de dipòsit posat al dia!

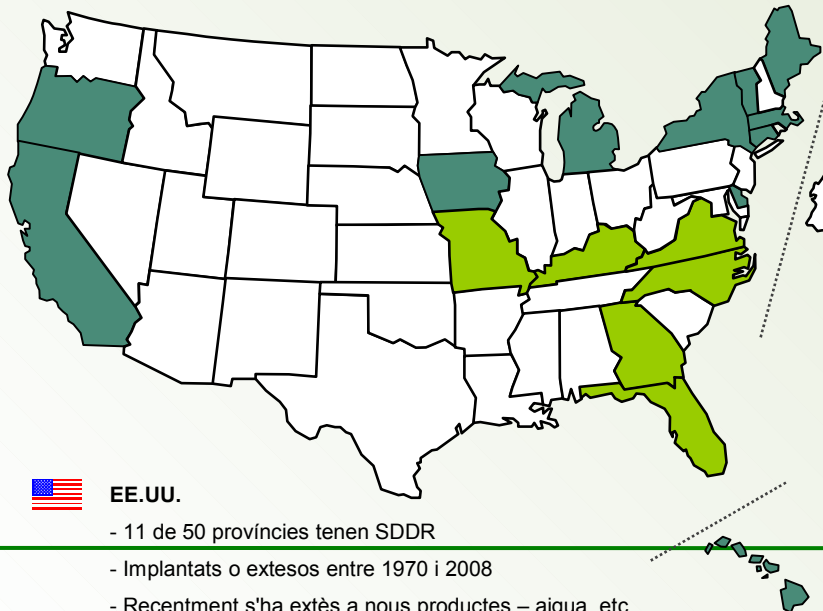
- **Aplicable a tot tipus de materials:** llaunes, plàstic, vidre, bric
- **Econòmicament neutre:** no encareix el producte
- **Compatible amb els SIG:** no tots els envasos poden ser subjectes a dipòsit
- **Substitueix el punt verd:** els envasos amb dipòsit no paguen punt verd
- **Econòmicament just:** Les empreses paguen el cost de la gestió dels seus residus

SDDR per a envasos d'un sol ús

- Països/regions amb SDDR per a envasos d'un sol ús implantat
- Països/regions en procés d'avaluació de l'SDDR per a envasos d'un sol ús

Canadà
 - 8 de 10 províncies tenen SDDR
 - Implantats entre 1970 i 1997

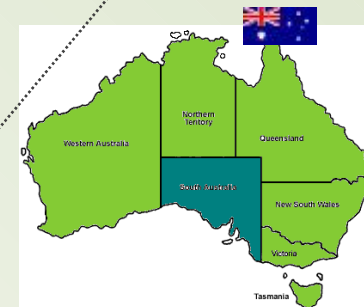

EE.UU.
 - 11 de 50 províncies tenen SDDR
 - Implantats o extesos entre 1970 i 2008
 - Recentment s'ha extès a nous productes – aigua, etc.

Europa

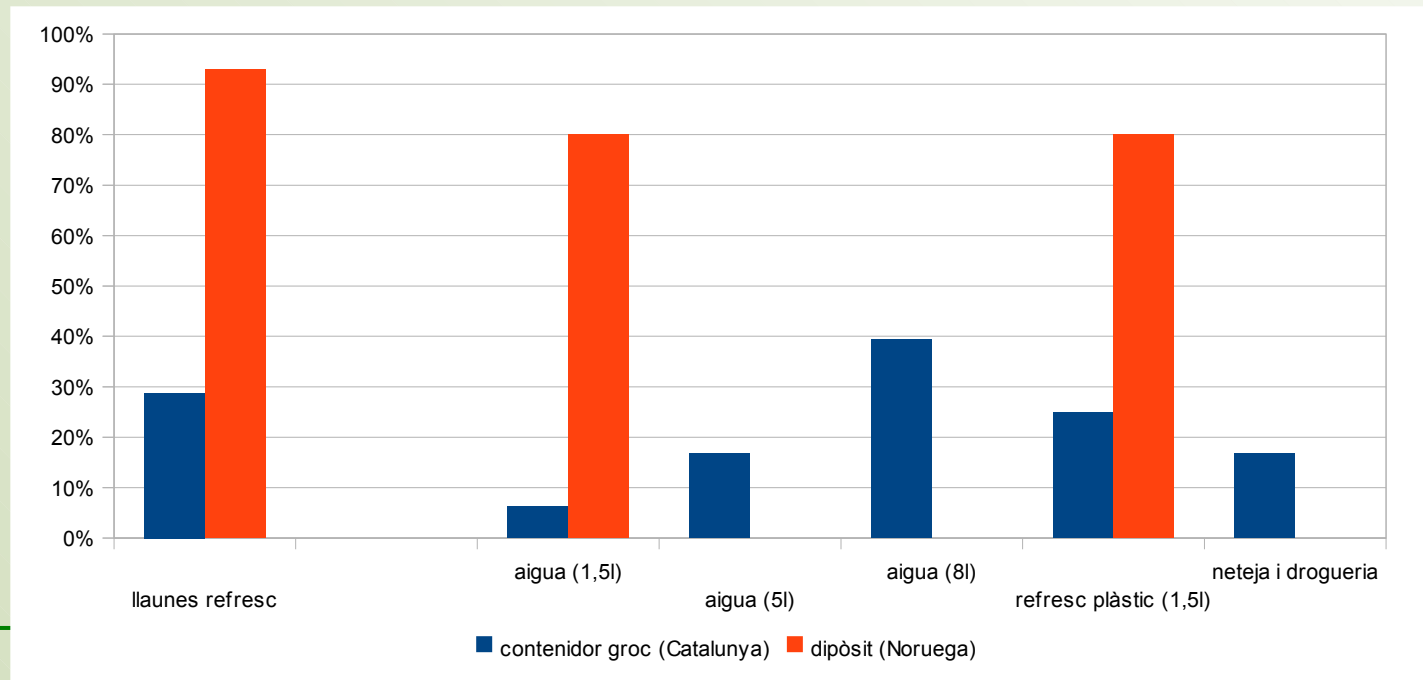
- 10 països han introduït per llei SDDR per a envasos d'un sol ús
- Sovint desenvolupats a partir d'SDDR tradicionals per a envasos reutilitzables, molts dels quals encara coexisteixen
- Normalment inclouen envasos per a: refrescos, aigua i cervesa
- Gestionats per una organització pertanyent a la indústria, encarregada d'assolir els objectius de recuperació (excepte Croàcia, on el govern gestiona l'SDDR)

- Limitacions del SIG Ecoembes
- Els sistemes de dipòsit i retorn
 - Funcionament
 - **avantatges**

Avantatges del SDDR

- Nivells de recuperació elevats:
 - consum de materials, recursos naturals i energia
 - brutícia per abandonament de residus d'envasos
 - escalfament global (emissions GEH), contaminació de l'aire i l'aigua
 - incineració i abocament

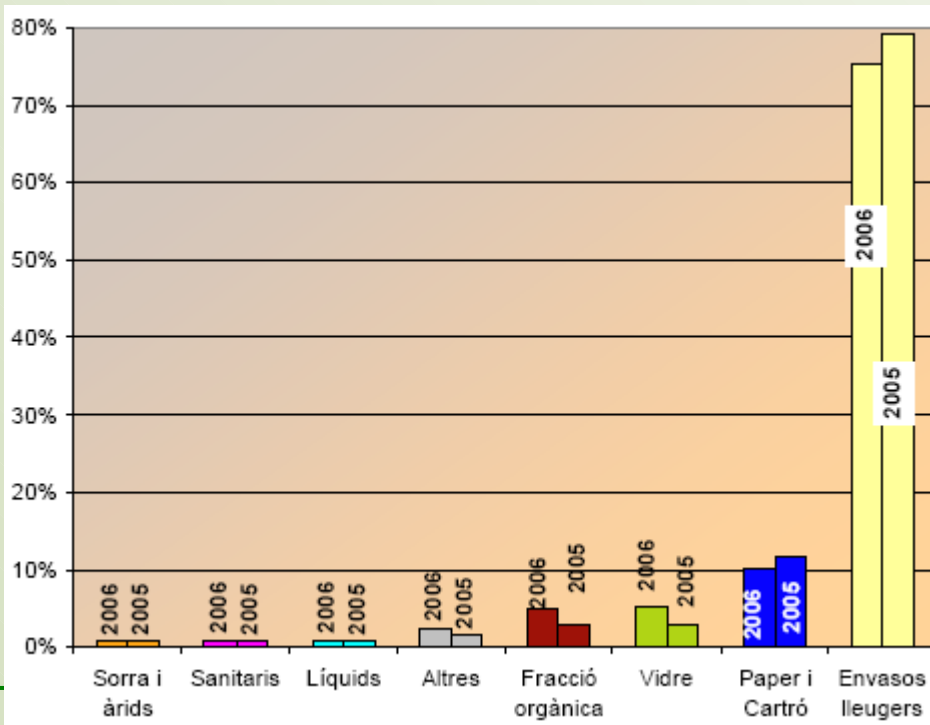
Avantatges del SDDR (2)

- Alta qualitat del material recuperat
 - Possibilitat d'usos alimentaris:
 - PET per a ampolles
 - Alumini per a llaunes
 - Preus de venda més elevats

Avantatges del SDDR (3)

- Reducció de la brutícia a espais públics:
 - Papereres
 - Neteja viària
 - platges!!

Avantatges del SDDR (4)

- Reducció d'abocament i incineració
 - Augment de la vida útil d'abocadors
 - Reducció d'emissions d'incineradores
 - Estalvi anual de 1.139.119 euros (cànon)

	Produïts	Recollits ara	Recollits SDDR	Diferència	Increment
plàstic	114.986	33.955	103.488	69.532	204,77%
metalls	21.359	2.495	19.223	16.729	670,55%
mixtes	56.205	6.660	50.585	43.925	659,49%
total tones	192.551	43.111	173.296	130.185	301,98%

Avantatges per administracions locals

- Allibera espai de contenidor groc: 40-50% del volum total
- Redueix els costos dels residus a gestionar
 - Menys freqüència de recollida
 - Major densitat
- Elimina envasos d'espais públics (carrers, platges...)
- Aclareix el repartiment de costos

Altres avantatges

Ciutadania

- Reducció dels costos de gestió de residus

Generalitat

- Menys necessitats d'instal·lacions finalistes

Recuperadors

- Més materials i millor qualitat

Envasadors envasos reutilitzables

- Promoció de la producció local /proximitat
- Fidelització dels clients

Cal promoure la reutilització i els SDDR d'envasos

Cal un nou model i un marc normatiu que la seva estratègia sigui:

- La reducció de la quantitat d'envasos
- Fomenti realment la reutilització
- Que adopti els SDDR com a sistema obligatori per un corrent majoritari d'envasos
- Proposta de Llei Catalana de Prevenció de residus. Ja presentada al Govern i en estudi actualment
- Primer pas generalitzar els SDDR

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Fundació per a la Prevenció de Residus i Consum Responsable

Web: www.residusiconsum.org

Mail: info@residusiconsum.org

Telèfon: 93 668 61 07